

De ijsvogel

De ijsvogel is een zeer fraaie, ijsblauw en oranje gekleurde schaars voorkomende broedvogel, doortrekker en wintervogel.

Voor 2002 ligt de schatting op slechts 550-600 broedparen. De meeste ijsvogels broeden op de zandgronden van oostelijk Noord-Brabant, Limburg en de Achterhoek, in de duinstreek en langs de grote rivieren. In dit infoblad lees je hoe je kunt bijdragen aan het behoud van deze soort.

Herkenning

Onmiskenbaar blauw-oranje gekleurd. Plomp gebouwd met korte staart en grote kop en snavel. De ijsvogel zit vaak rechtop op een laaghangende tak boven het water. Soms vliegt hij luid roepend over het water en is dan gemakkelijker te zien, maar niet voor niets is zijn bijnaam de blauwe schicht, je ziet vaak niet meer dan even een korte blauwe flits. Of je hoort hun luid fluitende roep, iets van een schril/hoog 'piep-piep'.

Ijsvogelwand met betonnen keerwand

Leefwijze

Ijsvogels zijn vogels die nestelen bij beken en rivieren met zoet, stromend water, in mindere mate bij stilstaande, visrijke wateren. In zandige of lemige steile oeverranden wordt een nesttunnel uitgegraven. De broedtijd is van eind maart tot en met augustus. De balts en het graven van een nest start eind februari, begin maart. Een nest bevat 4-8 glanzend witte ronde eieren per legsel. Meestal worden er 2 legsels per jaar uitgebroed, soms ook 3. 's Winters worden ijsvogels ook bij meer open en brakke of zoute wateren gezien. Een ijsvrij, helder wateroppervlak is nodig om het voedsel te kunnen bemachtigen. Bomen of struiken langs de oever, met name met over het water hangende takken, worden daarbij als uitvalsbasis gebruikt.

Ijsvogel

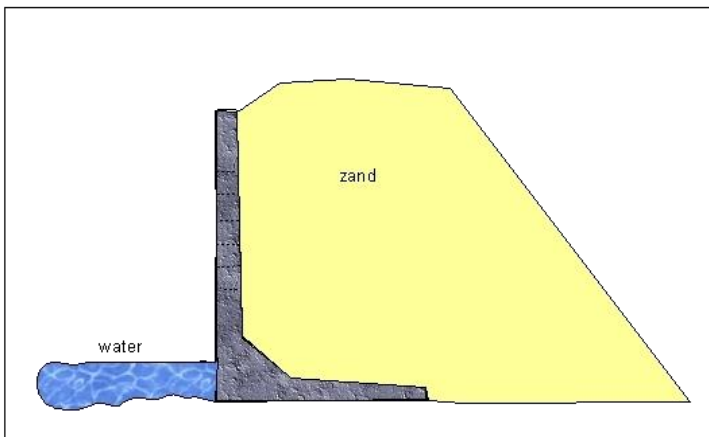
Bescherming

IJsvrij water is voor ijsvogels van levensbelang. Een strenge winter / een ijsbedekking van 2 a 3 weken overleven ze meestal niet. Onder het motto 'hak een wak' kunnen dichtgevroren wateren bereikbaar worden gemaakt, zodat ijsvogels toch visjes kunnen blijven vangen als het vriest. Het is dan wel zaak om de wakken open te houden. Het is beter om geen net over een tuinvijver te spannen. De vogel kan daarin verstrikt raken.

Toch speelt een gebrek aan nestgelegenheid eerder een rol dan een te kort aan voedsel.

Nestgelegenheid

Door het aanleggen / verbeteren van steilwanden langs beken, plassen en meren kan je nestgelegenheid creëren. Landschap Noord-Holland heeft hierover een [Ijsvogelhandleiding](#) gemaakt onder de titel 'Aanleg, controle en onderhoud van ijsvogelwanden'. Hierin wordt het afsteken van een oever, het opwerpen van een grondwal, omtrekken van een boom en het plaatsen van een betonnen keerwand toegelicht. De vogelwerkgroep Gooi heeft hierover een instructie-DVD gemaakt. Deze dvd is te bestellen via de [Vogelbescherming](#).

Dwarsdoorsnede ijsvogelwand

Naast het maken van nestgelegenheid is het belangrijk om waar mogelijk op enkele plaatsen overhangende takken te handhaven of te maken op een hoogte van ongeveer 1-3 meter boven de watergang.

natuur dichtbij huis

Brabants Landschap

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Rust

Een broedwand moet op een rustige plek gelegen zijn. In het broedseizoen is (regelmatige) verstoring van mensen binnen 50 meter afstand niet gewenst. Intensief oeverbeheer en een fluctuerende waterstand waardoor een nestgang onder water kan lopen is ook niet wenselijk.

Voedselaanbod

Ijsvogels eten vooral kleine visjes. Maar ook garnalen, rivierkreeften en andere kreeftachtigen, amfibieën (salamanders, kikkers en kikkervisjes), insecten (libellen, kevers, waterinsecten en larven) en weekdieren (zoetwaterslakken) staan wel eens op het menu.

Foto's: Brabants Landschap (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Egbert Koopmans, 's-Hertogenbosch

Datum: 1 januari 2016

Colofon

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Postbus 80

5076 ZH Haaren

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

T 0411 - 66 40 10

Algemeen

T 0411 - 62 27 75

info@brabantslandschap.nl

www.brabantslandschap.nl